

Det Kongelige Kunnskapsdepartement
Postboks 8119 Dep
0032 OSLO

E-post: postmottak@kd.dep.no

Vår ref: 10/1203-2
B02 &74
Deres ref:
Dato: 26.10.2010

HØRINGSVAR FRA NITTEDAL KOMMUNE - AV NOU 2010:7 MANGFOLD OG MESTRING

Innledning

Utredningen Mangfold og mestring omhandler flerspråklige barn, unge og voksne i opplæringssystemet. Språk utvikles i samspill med omgivelsene både i og utenfor opplæringsarenaene. Nittedal kommune har valgt et tverrfaglig fokus på tidlig innsats for å sikre barn og unge en god oppvekst, forebygge vansker og motvirke skjevutvikling.

Nittedal kommune opplever en økende andel av flerspråklige/ minoritetsspråklige barn, unge og voksne. Utredningen kommer med mange gode forslag til tiltak som svar på de utfordringene kommunen står overfor.

Nittedal kommune har ikke asylmottak, men tar imot flyktninger. Disse samt andre innvandrere med rettighet til opplæring i norsk og samfunnskunnskap, får tilbud om norskopplæring i kommunen. Opplæringen i samfunnskunnskap, som skal gis på et språk eleven forstår, kjøpes fra andre kommuner. Det samme gjelder opplæring for voksne som har rett på grunnskoleopplæring i henhold til opplæringsloven § 4a-1.

Utredningen Mangfold og mestring er behandlet administrativt i kommunen og innspillene er knyttet til kapitlene som omhandler førskole- og grunnskolebarn.

Kapittel 7 Barnehage og andre tilbud i førskolealder

Gode språkkunnskaper er en viktig forutsetning for å lykkes i skole og samfunnsliv. Utvalget påpeker at barns deltakelse i barnehagetilbud, har god effekt på barns språkutvikling. Nittedal kommune støtter utvalget i at en målsetting må være å øke barnehagedeltakelsen blant barn som har et annet morsmål enn norsk.

Utvalget viser til at et hinder for økt barnehagedeltakelse blant barn som har et annet morsmål enn norsk, er dagens ordning med kontantstøtte. Nittedal kommune støtter ikke utvalgets forslag om en utfasing av denne ordningen, men mener foresatte skal ha valgmuligheter.

Nittedal kommune er enig i at informasjon om betydningen av barnehagedeltakelse er viktig. Støttmateriell bør utarbeides sentralt på relevante språk og tilbys kommunene.

Nittedal kommune ser verdien av gratis kjernetid i barnehagene men mener at

kommunene ikke må pålegges dette eller andre språkstimulerende gratistilbud uten at kommunene får overført økonomiske midler til dette formålet som fullt ut dekker de faktiske utgiftene.

Nittedal kommune er imot lovendringer som gir kommunen økte plikter uten at det følges opp av midler. Nittedal kommune mener det er unødvendig å presisere språkstimulering særskilt i lovverket da det er en selvfølge i barnehagene, fordi de har barns utvikling i sentrum.

Nittedal kommune er glad for at det settes fokus på å få inn tospråklig kompetanse i førskoleutdanningen og støtter utvalgets forslag om å stimulere morsmålslærere og assistenter til å ta videreutdanning og/ eller utdanne seg til førskolelærere og allmennlærere.

Nittedal kommune støtter forslaget om å utvikle gode kartleggingsverktøy som er egnet for tospråklige barn. Helsestasjonene bør kunne tilby språkkartlegging som en del av 4 års - kontrollen. Helsesøster møter både de barna som går i barnehagen og de som ikke benytter dette tilbudet og vil derfor kunne være en viktig medspiller og pådriver for å få barn inn i et barnehagetilbud.

Kapittel 8 Minoritetsspråklige elever i grunnskolen

I følge utvalget fører manglende kompetanse og regelverksforståelse til at elever ikke får den opplæringen de har krav på etter opplæringsloven § 2-8. Utvalget foreslår endringer i ordlyden slik at rettighetene til elevene presiseres ytterligere. Etter Nittedals vurdering er det ikke først og fremst regelverksforståelse som mangler, men muligheten til å oppfylle intensjonen i regelverket blant annet på grunn av manglende eller ikke kompetente morsmålslærere. Mange kommuner sliter med å få tak i morsmåls-lærere som både innehar gode språkkunnskaper i norsk i tillegg til morsmålet samt tilstrekkelig pedagogisk innsikt og kompetanse til å sikre god kvalitet på den opplæringen som gis. I mange kommuner representerer elevene uttalige språkgrupper og det gjør at utfordringen til å finne kvalifiserte morsmålslærere er ekstra krevende. Nittedal kommune støtter derfor utvalget i at det må satses betydelig på videreutvikling av digitale læringsressurser og digitale kartleggingsmateriell, og at slike ressurser og materiell må gjøres lett tilgjengelige for skoler og lærere. Nittedal kommune vil spesielt fremheve utvalgets forslag om å utvikle modeller for fjernundervisning. Dette vil imøtekomme mangel på morsmålslærere, sikre en bedre likeverdig opplæring uansett i hvilken del av landet eleven bor og går på skole, samt være kostnadsseffektivt.

Når det gjelder organisering av opplæringen, har Nittedal kommune, i likhet med mange andre kommuner, innføringsgrupper på utvalgte skoler for nyankomne elever. Det gjøres et svært godt arbeid i våre innføringsgrupper.

Nittedal kommune savner i utredningen en mer inngående drøfting av hva som gir best læringseffekt, innføringsgrupper eller at elevene får opplæring i henhold til § 2-8 i sin basisgruppe på nærskolen. Som nevnt innledningsvis skjer språkutviklingen i samhandling med andre barn både i og utenfor skoletid. Spørsmålet kommunen har stilt seg, er om innføringsgrupper på en annen skole enn nærskolen avskjærer elevene fra viktig språkstimulering fordi eleven ikke blir kjent med barn i sitt bomiljø eller om dette blir kompensert ved bedre tilrettelagt opplæring i innføringsgruppen.

Vi stiller spørsmål ved om innføringsgrupper egentlig er i henhold til lovverket og i tråd med opplæringsloven § 8-2 organisering av elever i grupper.

Nittedal kommune mener læreplan i grunnleggende norsk må være obligatorisk i innføringsgruppene.

Nittedal kommune støtter forslaget om styrking av det flerkulturelle perspektivet i ulike fag.

Kapittel 16 Minoritetsspråklige og spesialundervisning og kapittel 20 Kompetanse

Nittedal kommune er enig i utvalgets forslag om at kompetanse innen flerspråklighet må styrkes i allmennlærerutdanningen og som tidligere nevnt i førskolelærerutdanningen, samt at høyskolemiljøene tilbyr etter- og videreutdanning innen områdene.

I følge utredningen er barn og unge med minoritetsspråklig bakgrunn overrepresentert i det spesialpedagogiske hjelpeapparatet og i spesialundervisningen. Utvalget mener det er grunn til å stille spørsmål ved om dette er utslag av språklige og kulturelle forhold mer enn spesialpedagogiske behov. Nittedal kommune støtte utvalgets forslag om at PPT må tilføres kompetanse i flerspråklighet og flerkulturell forståelse slik at PPT i sine utredninger settes i stand til å skille mellom vansker grunnet manglende språkkompetanse og annen kulturell bakgrunn og vansker grunnet en spesifikk svikt.

Avslutningsvis

I utredningen legges det vekt på at flerspråklighet og kulturell kompetanse er en verdi i dagens samfunn. Nittedal kommune er enig i at dette må løftes tydeligere fram i opplæringen.

Med vennlig hilsen

Grethe Rønning
kommunalsjef

Ase Vigdis Degerud
skolefaglig rådgiver
Direkte innvalg: 67 05 91 81